

Nieuwjaarsbrunch - 1 januari 2023

Wij kijken ieder jaar of op kerstmis of op oudjaar de film Love Actually. Een heerlijke positieve film waarin alles goed komt. En natuurlijk gaat het over liefde in allerlei vormen. En ieder jaar weer zie ik nieuwe dingen. En ieder jaar weer moet ik een beetje huilen. Waarom toch eigenlijk. Goede literatuur, een goede film ook al is die licht doet je verbinding leggen met verleden en heden. Zodanig dat je je vrij voelt om te kiezen welke associatie je ermee in je eigen leven wil leggen. Hoe je ooit zelf verliefd werd of nog kan worden, over je dood, maar niet opgelegd als leidraad, want alleen het leven wijst ons de weg.

Maar die keuze voor dat leven is nooit aan ons. Op Rosh Hashana, het Joods Nieuwjaar, wordt alles in de hemel beslist. Dat is een mooi beeld, want wie ben jij om werkelijk te beslissen over je lot. De liturgie en ook onze meer traditionele religieuze teksten maken allemaal duidelijk dat God op die dag in zijn boek schrijft wat ons in het nieuwe jaar zal overkomen; wie vreugde zal kennen, en wie verdriet, wie ziek zal worden en wie zal genezen; wie zal blijven leven en wie zal doodgaan.

Natuurlijk beïnvloeden we dat met alles wat in ons is, maar uiteindelijk hebben we toch sterk het gevoel dat iets anders over ons echte lot beslist. Daarom moeten we zo krachtig en zo vaak elkaar een zalig Nieuwjaar, een goed nieuwjaar, veel gezondheid enz. enz. toewensen. Een mantra tegen het onzekere.

Gaan we het weer redden dit jaar? Geplaagd door een oorlog op ons continent, daardoor de klimaat maatregelen op de achtergrond. Er is nog beslist geen ommekeer en we kunnen wensen wat we willen, maar het ziet er niet goed uit. Ik kreeg zelfs mailtjes van mensen die aangaven het op te geven met de mensheid. We zijn op weg naar de afgrond en ik betrapte me er op dat ik er eigenlijk geen goed antwoord op heb dan alleen de gebruikelijk clichés van de hoop niet opgeven enz.

Elk mens heeft op elk moment twee gelijktijdige ambities zegt de Baudelaire, de ene in de richting van God, de andere naar de satan. Heb ik het pad van het goede gevolgd en kan ik het onderscheiden van het pad van het kwade. Daar komt het steeds op aan.

Maar er zijn natuurlijk wel voornemens te maken. Zoals toch je huis maar isoleren, een nieuwe ketel, een zuiniger koelkast, gewoon niet meer vliegen, eens kritischer zijn op wat je stemt, pleiten voor systeemveranderingen ook als dat in eigen vlees snijdt, elektrisch gaan rijden of gewoon op de fiets. En zo nog honderd dingen.

Zou dat helpen? Het is zoiets als meer van de schepping houden, als het ware dat je God een glimlach afdwingt als jij uit je comfortzone stapt. Maar de mensheid de rug toekeren? Nee... je moet nu eenmaal allemaal kiezen tussen het geweld van volwassenen die oorlog voeren en de glimlach van kinderen, tussen de lelijkheid van de haat en het verlangen zich daar tegen te verzetten. Tussen het kwellen en vernederen van onze medemens en het bieden van solidariteit en hoop. Omdat God is, bevindt hij zich zowel in de vragen als de antwoorden.

We gaan wat eten, of we eten al. En je weet dat de Belgen en de Nederlanders twee volken zijn die gescheiden zijn door hun opvatting over het middagmaal. Tussen de middag een paar boterhammetjes met een glaasje melk, of een sappig middagmaal rijkelijk overgoten met alcohol. Met andere woorden, we heffen ons glas melk en wensen elkaar alles wat mooi en goed is.

Henk Baars

